

ANALIZA

finansiranja

NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Analiza finansiranja nevladinih organizacija iz državnog budžeta u 2020. godini

NAZIV PUBLIKACIJE:

Analiza finansiranja nevladinih organizacija iz državnog budžeta u 2020. godini

IZDAVAČ:

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO)

Ul. Atinska 54, Podgorica

Tel/fax: 020/219120; 219121; 219122; 219123

E-mail: crnvo@crnvo.me

Web sajt: www.crnvo.me

ZA IZDAVAČA:

Ana Novaković Đurović

AUTORKA:

Bojana Knežević

GODINA IZDANJA:

2021

MJESTO IZDANJA:

Podgorica

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave
digitalnog društva i medija

RESURSNICENTAR
Centar za razvoj nevladinih organizacija

Ovaj izvještaj pripremljen je u okviru projekta *Resursni centar za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori* koji sprovodi CRNVO u partnerstvu sa: NVO Bjelopoljski demokratski centar, NVO Bonum, NVO Nada i NVO Novi Horizont. Projekat finansira Evropska unija, a kofinansira Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija. Sadržaj ovog izvještaja je isključiva odgovornost Centra za razvoj nevladinih organizacija i ni na koji način ne održava stavove Evropske unije i Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija.

UVOD

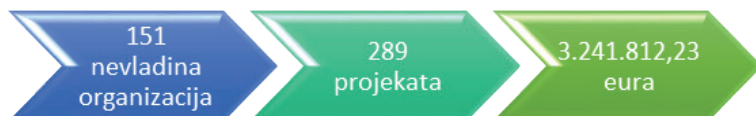
Ova analiza predstavlja dio projekta „Resursni centar za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori!“, a bazira se na finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u toku 2020. godine. Projekat „Resursni centar za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori!“ je finansijski podržan od strane Evropske unije, posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a kofinansiran je od strane Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija.

Imajući u vidu da je finansiranje projekata nevladinih organizacija iz državnog budžeta jedan od glavnih preduslova za dobru saradnju između Vlade i nevladinog sektora, ali i pokazatelj da Vlada Crne Gore prepoznaje NVO kao jedne od ključnih aktera crnogorskog društva, cilj ovog izvještaja bio je usmjeren na analizu raspodjele sredstava nevladinim organizacijama kroz konkurse ministarstava.

Važno je napomenuti da se ova analiza fokusira na 2020. godinu, te su stoga ministarstva koja su predmet analize ministarstva iz prethodnog saziva Vlade Crne Gore, što se odnosi i na njihove nazive.

FINANSIRANJE NEVLADINIH ORGANIZACIJA IZ DRŽAVNOG BUDŽETA ZA 2020. GODINU

Tokom 2020. godine, 10 ministarstava objavilo je 28 konkursa za finansiranje projekata nevladinih organizacija. Na osnovu odluka objavljenih do 12. decembra 2020. godine, ukupno **151 organizacija** je dobila sredstva za finansiranje svojih projekata, preciznije za **289 projekata**. Raspodijeljeno je ukupno **3.241.812,23 eura**, dok je ostvareno **28 partnerstava**.

Ministarstvo zdravlja nije objavilo poziv za dostavljanje projektnih predloga do dana objavljivanja ove analize, iako su to morali da obave do 01. marta 2020. godine, dok je poziv za člana/icu Komisije za raspodjelu sredstava iz reda nevladinih organizacija objavljen u septembru 2020. godine.

Kada je riječ o zakonskoj obavezi ministarstava da poziv za dostavljanje projektnih predloga nevladinih organizacija objave do 01. marta 2020. godine, ministarstva saobraćaja i pomorstva, poljoprivrede i ruralnog razvoja, za ljudska i manjinska prava, su pozive objavili u propisanom roku, dok su ostala ministarstva u prosjeku kasnila 35 dana sa objavljivanjem poziva, pri čemu je najviše kasnilo **Ministarstvo unutrašnjih poslova – 157 dana.**

Ministarstvo odbrane do dana objavljivanja ove analize nije objavilo odluke o raspodjeli sredstava za dva poziva koja su raspisali.

Kada je riječ o visini sredstava za realizaciju projekata, **preko 100 hiljada eura** su dobile dvije organizacije: **Centar kreativnih vještina** – 111.401,00 eura za 11 projekata i **Institut za socijalnu i obrazovnu politiku** – 102.917,20 eura za osam projekata. Ove dvije organizacije su prošle godine takođe dobile sredstva za realizaciju projekata od strane ministarstava, pri čemu je Centar kreativnih vještina i u 2019. godini bio na prvom mjestu po visini dobijenih sredstava (112.612,00 eura), dok je Institut za socijalnu i obrazovnu politiku prošle godine dobio 50.311,20 eura.

Nadalje, organizacije sa **najvišim iznosima dobijenim za realizaciju projekata** su: **Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore**, koje je dobilo 99.013,46 eura za šest projekata; **NVO Identitet**, koja je dobila 91.547 eura za osam projekata; **Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju Podgorica**, koje je dobilo 88.492,10 eura za pet projekata; **Centar za ruralni razvoj** – 85.208,00 eura za osam projekata; **Savez slijepih Crne Gore** je dobio 78.215,02 eura za pet projekata, **Đakomo Adriatic** – 73.600 eura za osam projekata, **Zračak nade** – 67.332,78 eura za tri projekta i **NVO Multimedijal** 65.608,28 eura za sedam projekata. Ukupno, ovih 10 organizacija raspodijeljeno je **863.334,84 eura za 69 projekata,**

što je **26,63%** od ukupnog iznosa raspodijeljenih sredstava i **23,87%** od ukupnog broja podržanih projekata.

Organizacija	Broj podržanih projekata	Ukupan iznos (u eurima)
Centar kreativnih vještina	11	111.401,00
Institut za socijalnu i obrazovnu politiku	8	102.917,20
UMHCG	6	99.013,46
Identitet	8	91.547,00
Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju Podgorica	5	88.492,10
Centar za ruralni razvoj	8	85.208,00
Savez slijepih CG	5	78.215,02
Đakomo Adriatic	8	73.600,00
Zračak nade	3	67.332,78
NVO Multimedijal	7	65.608,28
UKUPNO		863.334,84 eura

Tabela 1: Organizacije sa najvišim ukupnim iznosima za projekte podržane kroz konkurse ministarstava tokom 2020. godine

Ove organizacije bile su podržane i prethodne dvije godine kroz konkurse ministarstava, pa je uočljivo da određene organizacije iz godine u godinu imaju tendenciju rasta u odnosu na broj sredstava koja su im dodijeljena za realizaciju projekata. Tako je na primjer **Institut za socijalnu i obrazovnu politiku** u 2020. godini dobio **102.917,20 eura**, u 2019. godini **50.311,20 eura**, dok je taj iznos u 2018. godini iznosio nula eura, kada je riječ o sredstvima raspodijeljenim od strane ministarstava u Vladi Crne Gore. **NVO Identitet** je u 2020. godini dobio **91.547,00 eura**, u 2019. **83.954,00 eura**, a u 2018. **74.474,00 eura**, dok je **Centar za ruralni razvoj** u 2020. godini dobio **85.208,00 eura**, u 2019. godini **37.816,00 eura**, a u 2018. godini **20.984,75 eura**.

Organizacija	Ukupno dobijenih sredstava 2020.	Ukupno dobijenih sredstava 2019.	Ukupno dobijenih sredstava 2018.
<u>Centar kreativnih vještina</u>	111.401,00	112.612,00	25.275,00
<u>Institut za socijalnu i obrazovnu politiku</u>	102.917,20	50.311,20	0,00
<u>UMHCG</u>	99.013,46	92.913,15	101.230,15
<u>Identitet</u>	91.547,00	83.954,00	74.474,00
<u>Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju</u>	88.492,10	69.996,20	80.226,30
<u>Centar za ruralni razvoj</u>	85.208,00	37.816,00	20.984,75
<u>Savez slijepih CG</u>	78.215,02	6.525,00	54.535,76
<u>Đakomo Adriatic</u>	73.600,00	41.718,00	0,00
<u>Zračak nade</u>	67.332,78	64.102,40	94.813,30
<u>NVO Multimedijal</u>	65.608,28	36.477,60	22.643,00
UKUPNO	863.334,84	596.425,55	474.182,26

Tabela 2: Organizacije kojima je raspodijeljeno najviše sredstava kroz konkurse ministarstava tokom 2020. godine u poređenju sa iznosima za 2019. i 2018. godinu

Osim ovih deset navedenih, još četiri organizacije su tokom 2020. godine preko 50.000 eura za svoje projekte i to: **Rastimo zajedno** – 58.584,38 eura za tri projekta; **CEDEM** 58.497,25 eura za 4 projekta, **CRNVO** 57.852,88 eura za četiri projekta i **Euromost** 53.840,20 eura za četiri projekta.

Organizacija	Broj podržanih projekata	Ukupan iznos (u eurima)
<u>Rastimo zajedno</u>	3	58.584,38
<u>CEDEM</u>	4	58.497,25
<u>CRNVO</u>	4	57.852,88
<u>Euromost</u>	4	53.840,20
UKUPNO		228.774,71 eura

Tabela 3: Organizacije kojima je raspodijeljeno preko 50.000 eura za projekte podržane kroz konkurse ministarstava tokom 2020. godine (osim organizacija iz tabele 1)

U tabeli ispod, nalazi se lista svih organizacija koje su dobile sredstva putem konkursa ministarstva u 2020. godini. Tabela 4 prikazuje listu organizacija poređanu po visini iznosa koje su organizacije dobile od najvišeg do najnižeg iznosa.

Organizacija	Iznos (u eurima)	Broj projekata
Centar kreativnih vještina	111401	11
Institut za socijalnu i obrazovnu politiku	102917.2	8
UMHCG	99013.46	6
Identitet	91547	8
Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju Podgorica	88492.1	5
Centar za ruralni razvoj	85208	8
Savez slijepih CG	78215.02	5
Đakomo Adriatic	73600	8
Zračak nade	67332.78	3
Multimedijal	65608.28	7
Rastimo zajedno	58584.38	3
CEDEM	58497.25	4
CRNVO	57852.88	4
Euromost	53840.2	4
Asistent	49586	4
Pružite nam šansu	46863.12	2
QUEER Montenegro	46129.67	4
Zeleni polumjesec	46024	2
CGO	45676.2	3
Centar za istraživanje društvenih nauka	43872	3
Udruženje za socijalnu sigurnost	42558	2
Sjeverna zemlja	41462	5
Spektra	41326	3
Glasnici nade	39613	4
Sistem	36153.89	3
Da zaživi selo	36151.2	3
Šansa	35070	3
Ekvivalent	34897.65	2
Kulturni centar Homer	34390.4	2
Centar za inovacije i projekte	34059	3

Udruženje paraplegičara Pljevlja	31944	1
Novi poredak	30929	3
Zenit plus	29436	3
Građanski aktivizam	29191	3
Juventas	28599.12	2
Udruženje za pomoć licima ometenim u psihofizičkom razvoju	28117.22	2
CAZAS	27816	2
Bjelopoljski demokratski centar	27811.75	3
Impuls	25931	2
Multimedijalni studio Bijelo Polje	25096	1
Naša inicijativa	25044.5	1
SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Berane	24184.56	2
Prvo udruženje roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju	23988	1
Green Home	23945.6	3
Caritas barske nadbiskupije	23324	1
Građanska alijansa	23190.36	2
Udruženje sportskih novinara CG	20920	2
Udruženje biologa CG Cellula	20275.6	3
Udruženje psihologa CG	19550.24	2
Regionalni Centar za umjetnost, kulturu i medije Elita Plus	19410	2
Djeca Crne Gore	18900	1
Pravo na život Ulcinj	18406.4	1
Simbol	17860	2
Organizacija slijepih za Bar i Ulcinj	17828.8	1
Prona	16930	3
Novi horizont	16397.66	2
Društvo mladih ekologa	16255.05	2

SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić	15961	1
Porodični centar Kotor	15485	1
Puževa kućica	15226.94	1
Udruženje za zaštitu prava radnika	14946	1
Centar za omladinsku edukaciju	14835	1
BAUO	14580.8	1
Udruženje mladih sa hendikepom Nikšić	14424	1
KUD Ramadan Šarčić	14400	1
Udruženje za razvoj ruralnih oblasti i šumarstva UROŠ	14254	2
Centar za ekonomski prosperitet i slobodu CEPS	14243.16	2
Sigurna ženska kuća	13892	1
Građanska inicijativa mladih	13396.04	2
Radio klub	13361.22	2
Expeditio	13028	1
Razvitak Cetinje	12971.2	1
SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica	12944	1
Felikitas	12379	1
RAE Niksic	12315	1
Gitara	12300	1
Studentsko vijeće za turizam i hotelijerstvo	12000	1
Flux	12000	1
Parkovi Dinarida - Mreža zaštićenih područja Dinarida	11876	2
Ronilački klub Tim ajkula	11710	3
Zinak	11423.5	2
Bolji dani	11383	1
Razvojni centar	11295.2	2
Centar za romske inicijative	11200	1

Centar za feminističku kulturu	11193.6	1
Ženska akcija	11040	1
OMSA	11000	1
Ulcinjnska vila – Zana e Ulqinit	11000	1
Udruženje za razvoj civilnog društva	10900.8	1
Prazan prostor	10791	1
Crnogorska iskra Berane	10752	1
Staze	10531.47	1
Udruženje multiple skleroze	10352	1
Perper	10189.21	1
Savjet za implementaciju omladinske politike	10184	1
Alfa centar	10000	1
Crnogorski drvni klaster	9991	1
ADP ZID	9940	1
Unija mladih preduzetnika Crne Gore	9865	1
Unija srednjoškolaca CG	9770	1
Zelena dolina	9626	2
Veliko srce - Baro ilo	9603.46	1
Romska duša	9453.48	1
Društvo sociologa CG	9450	1
Forum MNE	9346	1
Crnogorski savez za tehničku kulturu "Politehnika"	9121.82	1
Aktivna zona	9024	1
Legalis	9016	1
Oldtimer klub	8370	1
Akademija sporta za djecu	8360	1
Moto klub bezbjednost	8200	1
Kreativna građanska inicijativa	8180	1
Alef	8077	1
Romski kulturni centar	8061.82	1

<u>Putevima predaka</u>	7976	1
<u>Udruženje gorana</u>	7976	1
<u>Bezbjednost saobraćaja</u>	7962.2	1
<u>Proevropska liga CG</u>	7904	1
<u>Natura</u>	7864	1
<u>CIRTIP</u>	7795.04	1
<u>Centar za razvoj agrara</u>	7770	1
<u>Udruženje proizvođača zdrave hrane Agro Kličevo</u>	7640	1
<u>SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Ulcinj</u>	7412	1
<u>Za ljudska prava i jednakost</u>	7200	1
<u>Kisele vode</u>	6984	1
<u>Crnogorski ženski lobi</u>	6760	1
<u>Centar sjevera</u>	6550	1
<u>Probaj domaće</u>	6526.04	1
<u>Galeb Ulcinja</u>	6180	1
<u>Centar za zaštitu i proučavanje ptica</u>	6000	1
<u>Akademija fudbala PRO</u>	5728	1
<u>CEKON</u>	5534.12	1
<u>Škola sporta Iva</u>	5296	1
<u>Zdravo zrno</u>	5164.5	1
<u>eko mreža Boke</u>	5160	1
<u>TRC Rudnica Pljevlja</u>	5116	1
<u>Mreža za ruralni razvoj CG</u>	5000	1
<u>Župa u srcu</u>	5000	1
<u>Udruženje za podršku OSI - Bijelo Polje</u>	4972.05	1
<u>Ekološko društvo Breznica</u>	4890	1
<u>Mladiinfo Mne</u>	4796	1
<u>Manifest</u>	4764	1
<u>Udruženje paraplegičara Rožaje</u>	4656	1
<u>Savez udruženja paraplegičara CG</u>	4588	1

Zaštita eko biodiverziteta	4340	1
Centar ekoloških inicijativa	4294	1
Demokratski progres	4127.02	1
Udruženje paraplegičara Cetinje	4016	1
Rekreacijom do zdravlja	3976	1
Adriatic A	3944	1
Udruženje paraplegičara Petnjica	3508	1

***Tabela 4:** Lista organizacija poredana po iznosima raspodijeljenim od strane ministarstava*

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

- Potrebno je pristupiti izradi Izmjena i dopuna Zakona o nevladinim organizacijama u dijelu:
  - Propisivanja zakonskog roka za objavljivanje Odluka o raspodjeli sredstava za finansiranje projekata i programa NVO i to najviše 90 dana od dana isteka roka za dostavljanje projektnih predloga;
  - Propisivanja odgovarajućih sankcija za ministarstva koja ne sprovedu proces raspodjele sredstava onako kako je propisano Zakonom.
- Ove izmjene je potrebno donijeti u što hitnijem roku, budući da su u toku 2020. godine ministarstva u prosjeku tek nakon pet mjeseci od objavljivanja konkursa objavile odluke o raspodjeli sredstava nevladinim organizacijama. Isto tako, čak tri ministarstva nisu do kraja sprovedla proces raspodjele sredstava i to: Ministarstvo odbrane, koje nije objavilo odluke za dva konkursa, Ministarstvo ekonomije, koje je obustavilo proces raspodjele sredstava, odnosno poništilo poziv za dostavljanje projektnih predloga, i Ministarstvo zdravlja, koje nije objavilo poziv niti odluku, iako je to bilo predviđeno budžetom za 2020. godinu.
- Neophodno je preispitati ulogu predstavnika/ce nevladinih organizacija u komisijama za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama, budući da se dovodi u pitanje povezanost predstavnika/ce NVO i organizacija koje su podržali njihovu kandidaturu, a koje su dobile sredstva za projekte u okviru tog poziva.
- Potrebno je ovlašćenja za izbor nezavisnih procjenjivača dodijeliti i Komisijama za raspodjelu sredstava, odnosno nadležnim ministarstvima, a ne samo Ministarstvu javne uprave (digitalnog društva i medija), kako je to do sada bio slučaj. Osim toga, biografije nezavisnih procjenjivača bi trebalo da budu dostupne, kako bi se utvrdila njihova stručnost u oblastima u kojima ocjenjuju projekte.
- Nezavisnim procjenjivačima je potrebno odrediti limit kada je u pitanju ova pozicija, odnosno ne dozvoliti da isti procjenjivači budu angažovani dvije ili više godina zaredom, kao što je to do sada bio slučaj.

ANAL ZA finans iranjja NVO

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave
digitalnog društva i medija

CRNVO
CENTAR ZA RAZVOJ NVO

RESURSNICENTAR
Centar za razvoj nevladinih organizacija